

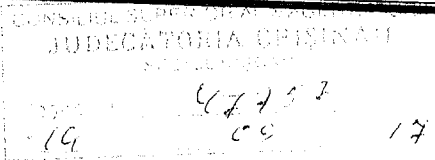
Consiliul Superior al Magistraturii

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
MD 2068 Chișinău, str. Kiev, № 3
tel. 44-20-03, 44-02-19, fax.
fax. 43-80-02

Высший Совет Magistrатуры

Суд Рышкань мун. Кишинэу
MD 2068 Кишинэу, ул. Киев, № 3
43-80-02 tel. 44-20-03, 44-02-19,

Curtea Constituțională
Mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu, 28

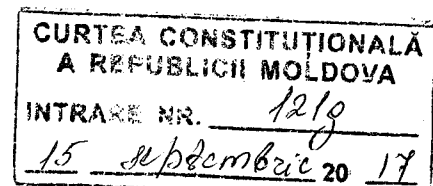
Vă expediază copia încheierii din 24.08.2017, dosarul nr. 3-741/2017, în cadrul cauzei civile intentate la acțiunea reclamantului Iacob Miron împotriva Colegiului Disciplinar de pe lângă UNEJ privind anularea actului de sancționare disciplinară,

Anexă :

- copia încheierii din 24.08.2017 pe (3 file)
- copia cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe (14 file)
- dosarul civil nr. 3-741/2017, pe 86 file numerotate și cusute.

Judecător

L. Holevițaia

24 august 2017

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău(sediul Rîșcani),
Președintele ședinței, judecător L.Holevițcaia,
Grefier D.Cazac,

Cu participarea:

Reprezentantului reclamantului, avocatului V.Tihon, în baza mandatului din 10 iulie 2017,

examinând în ședința publică cererea reclamantului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul cauzei civile, intentate la acțiunea reclamantului Iacob Miron împotriva Colegiului Disciplinar de pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești privind anularea actului de sancționare disciplinară,

c o n s t a t ă :

1. La data de 17.05.2017, reclamantul Iacob Miron, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Colegiului Disciplinar de pe lângă UNEJ privind anularea actului de sancționare disciplinară.
2. În cadrul examinării pricinii, reclamantul Iacob Miron, a formulat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.21¹ din Legea privind executorii judecătorești, precum și a art. 24 alin.(5) din Legea nr.113, în redacția de până la modificare. În argumentarea cererii, a invocat: în fapt la data de 10 mai 2017 pe pagina web a UNEJ a fost publicată decizia Colegiului Disciplinar de pe lângă UNEJ, în privința executorului judecătoresc Iacob Miron, asupra cazului în privința căruia Colegiul Disciplinar a fost sesizată de Ministerului Justiției, sesizare depusă în temeiul adresării Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, nr.02-06/370 din 24.03.2016, prin care a fost solicitată atragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc Iacob Miron, licența nr.010.
3. Prin decizia menționată Colegiul Disciplinar al UNEJ a dispus:
 - *Se constată abaterea disciplinară prevăzută la art.21 alin. (2) lit. b1) din Legea nr. 113/2010 privind executorii judecătorești.*
 - *Se aplică sancțiunea stabilită de art.24 alin. (1), lit. c) din Legea nr.113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești și anume aplicarea unei amenzi în mărime de 200 u.c.*
 - *Se sesizează Consiliul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești în vederea examinării informației prezentate Colegiului disciplinar prin prisma respectării Codului deontologic al executorului judecătoresc.*
 - *Prezenta decizie poate fi contestată în termen de 30 de zile de la data comunicării în Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani).*
4. Invocă că, în procedura disciplinară, executorul judecătoresc a ridicat excepția tardivității, considerând că este depășit termenul pentru aplicarea sancțiunii disciplinare stabilit de cadrul legal relevant. Prin urmare, obiecția executorului judecătoresc a fost respinsă.
5. Menționează că, art.21 al Legii nr.113 a fost expus în redacție nouă, prin Legea nr.86 din 28.04.2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, (în continuare – Legea 86). Astfel, termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc conform art.21¹, alin.(1), executorul judecătoresc poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de un an de la data când săvârșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută, dar nu mai târziu de doi ani de la săvârșirea acesteia. Art.(2) al aceleiași Legi prevede că, prin derogare de la prevederile alin.(1), în cazul în care dintr-o hotărîre a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârșirea unei abaterii disciplinare de către executorul judecătoresc, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de un an de la data devenirii irevocabile a hotărîrii instanței judecătorești naționale sau internaționale. Potrivit art.(3) al

Legii menționate, curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă pentru perioada aflării executorului judecătoresc în concediul de odihnă anual, concediul medical, concediul pentru îngrijirea copilului sau pe durata procedurii penale. Termenul continuă să curgă după încetarea împrejurărilor care au determinat suspendarea termenului.

6. Totodată, reglementările precitate au înlocuit prevederile art.24 alin.(5) din Lege, care dispunea, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată cel târziu la 6 luni de la data constatării abaterii disciplinare și cel târziu la un an de la data comiterii ei. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale și nici perioada aflării în concediu de odihnă anual sau în concediu medical. În cazul în care dintr-o hotărâre definitivă a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârșirea unei abateri disciplinare, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de un an de la data devenirii definitive a hotărârii instanței judecătorești naționale sau internaționale.
7. Consideră că, prevederile precitate, în special art.21¹ din Legea 113 (după modificare) și art.24 alin.(5) din Legea 113 în redacția de pînă la modificare sunt reglementări conexe. Or, reglementările au același obiect - stabilirea termenului înăuntrul căruia poate avea loc atragerea executorului judecătoresc la răspundere disciplinară.
8. Astfel, înlocuirea vechii reglementări - avînd modalitățile 6 luni și 1 an, cu noile reglementări, cu modalitățile 1 an și 2 ani are ca consecință diminuarea considerabilă a drepturilor subiectului răspunderii disciplinare. Ori de esența sistemului de drept al Republicii Moldova ține instituția prescripției, prin care subiectul se poate apăra de răspundere penală sau contravențională.
9. Totodată, consideră că, substituirea unei reglementări mai favorabile, cu una mai puțin favorabilă trebuie privită ca o restrîngere a drepturilor individuale.
10. Conform art.1 alin.(3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.
11. Potrivit art.54 din Constituție, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului; exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției; prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24; restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.
12. Consideră că, prin modificarea Legii 113 au fost suprimate drepturile ce reies din art.26 din Constituție(dreptul la apărare), art.43 din Constituție(dreptul la muncă), art.46 din Constituție(dreptul la proprietate), precum și au fost ignorate cerințele art.1, 9 și 54 din Constituție.
13. De asemenea, menționează că, textul legal aduce atingere dreptului subiectiv de a nu fi supus sancțiunii disciplinare după o perioadă de timp semnificativă de așa o natură încât desființează dreptul subiectiv pînă la negarea aproape deplină a dreptului.
14. La fel, consideră că, reglementarea nouă (instituită prin Lega 86), este incompatibilă cu art.9 din Constituție, care dispune: proprietatea este publică și privată; ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale; proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului; piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.
15. Menționează că, dreptul executorului judecătoresc de a desfășura activitate profesională este confirmat prin licența profesională. Licența executorului judecătoresc trebuie privită ca o formă a proprietății. Într-o bogată jurisprudență Curtea Europeană a statuat că afectarea drepturilor ce reies din deținerea licenței, retragerea licenței, încalcă garanțiile stabilite de Protocolul 1 la Convenție. Or, la caz Colegiul Disciplinar dispune a sesiza Consiliul UNEJ, pentru a se examina informația prin prisma respectării Codului deontologic.

16. Astfel, concluzia de nerespectare a Codului deontologic poate atrage retragerea licenței și prin consecință, afectarea drepturilor ocrotite de Convenția Europeană și legislația națională.
17. Consideră că, în activitatea lor, executorii judecătorești trebuie să manifeste inițiativă și să caute căi pentru a aduce la îndeplinire drepturile creditorilor procedurii de executare. În această activitate executorii judecătorești aduc la îndeplinire un interes de natură publică. Curtea Europeană a statuat de mai multe ori că un proces civil neurmat de o executare efectivă constituie doar o simulare a justiției. Pe de altă parte legea procesuală, fiind de strictă interpretare nu permite măsuri și acțiuni neprevăzute de textul de lege. Astfel, în căutarea acestor căi legitime executorul judecătoresc este nevoit în permanență să întreprindă acțiuni care nu au fost expres prevăzute de legiuitor, căutând un just echilibru, în fiecare procedură, între drepturile și obligațiile participanților la procedura de executare.
18. Conform art.8 lit.a) din Legea 113, executorul judecătoresc este obligat să aibă un rol activ pe parcursul întregului proces de executare, depunând efort pentru realizarea prin mijloace legale a obligației prevăzute în documentul executoriu, respectând drepturile părților în procedura de executare și ale altor persoane interesate.
19. Consideră că, rolul activ, în terminologia Legii 113, este o transpunere în domeniul activității profesionale a executorului judecătoresc a dispozițiilor art.9 din Constituție, or, executorii judecătorești, la situația zilei de azi sunt într-o activitate de concurență unul cu altul, activitate care nefiind finanțată de stat trebuie să fie autosuficientă economic.
20. Menționează că, executorului judecătoresc, în procedura disciplinară corespunzătoare i se impută, în esență, încălcarea drepturilor cet. Dorin Dulghieru, ca persoană a cărei drepturi sunt ocrotite de legislație privind datele cu caracter personal. Astfel, executorul judecătoresc, efectuând căutări după numele debitorului, printre listele care s-au format ca răspuns la criteriile de căutare, s-a format și informație privind imobilul care-i aparține cet.Dorin Dulghieru.
21. Subliniază că, informația nemijlocită din registrul electronic nu a fost accesată și investigații asupra persoanei concrete executorul judecătoresc nu a întreprins. Prin urmare, consideră că, pedepsirea executorului judecătoresc pentru că a manifestat inițiativă și a căutat date despre debitorii procedurilor de executare, nu corespunde prevederilor legale care îl obligă pe executorul judecătoresc să aibă rol activ în cadrul fiecărei proceduri de executare.
22. Prin urmare, executorul judecătoresc solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru a valorifica dreptul său la apărare.
23. Consideră că, Colegiul Disciplinar a negat dreptul executorului judecătoresc la apărare.
24. În contextul exercitării acțiunii, menționează că, în strânsă legătură atît cu fondul cauzei, cît și cu soluționarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate:
 - *apărările într-un proces pot fi pe fond sau pe procedură;*
 - *legislație RM nu delimitează cu claritate și exactitate rolul instituției prescripției ca fiind o excepție de drept material sau una de drept procesual;*
 - *prelungirea, cu titlu general al termenelor de prescripție formează un dezechilibru și un dezavantaj pentru partea/persoana în sarcina căreia poate surveni răspunderea;*
 - *dezechilibrul astfel format, între drepturile și obligațiile părților la raportul juridic de răspundere disciplinară este unul semnificativ și injust;*
 - *noua reglementare a termenelor, instituită prin Legea 86, face termenul de sancționare disciplinară virtual infinit;*
 - *modalitatea de instituire și durata excesiv de prelungită a termenului de prescripție șterge diferența între Legea disciplinară și Legea penală;*
 - *prin așa o comasare a conceptelor are de suferit tehnica legislativă.*
25. Menționează că, executorul judecătoresc a ridicat în cadrul examinării chestiunii litigioase de către colegiul disciplinar, excepția tardivității.
26. Invocă că, Reclamantul că reiese din considerentul că instituția prescripției este inerentă oricărui sistem de drept, ea răspunzând unei necesități obiective în disciplinarea juridică a vieții sociale.

27. Prin urmare, solicită, la examinarea chestiunilor ridicate în prezentul proces să fie luate în vedere următoarele considerente (avute în vedere decizia Curții Europene în cauza *Stubbins vs Regatul Unit*), cu privire la prescripție:
- *în primul rând, prescripția este destinată să evite ofensarea pîrîților prin pretenții învechite referitoare la incidente care au avut loc cu mult timp în urmă despre care este posibil să nu mai existe probe și despre care este posibil ca martorii, chiar dacă ar fi încă disponibili, să nu își mai aducă aminte cu precizie;*
 - *în al doilea rând, înțelege că Legea privind prescripția extinctivă este menită să încurajeze reclamanții să nu își ignore drepturile, ci să introducă o acțiune de îndată ce au posibilitatea de a face acest lucru în mod rezonabil;*
 - *în al treilea rând, legislația este menită să asigure că o persoană poate simți cu încredere că, după o anumită perioadă, poate considera încheiat un incident care a putut să conducă la o plângere îndreptată împotriva sa;*
 - *însă, deși legea privind prescripția este concepută în principal în beneficiul pîrîților, ar fi totuși eronat să nu se țină seama de interesele persoanelor vătămate;*
28. În opinia sa, un reclamant care a fost privat de dreptul de a cere despăgubiri înainte de a ști de existența dreptului respectiv va simți inevitabil că a suferit o nedreptate.
29. Menționează că, o asemenea soluție este una care asigură un just echilibru, neafectând dreptul persoanei vătămate la despăgubiri, dar respectând și dreptul executorului judecătoresc de a nu fi pedepsit peste o perioadă de timp nerezonabilă.
30. Subliniază că, aceasta a fost soluția dată cauzei contravenționale de instanța de judecată. Consideră că nu există împrejurări care ar fi justificat o altă soluție în procedura disciplinară.
31. Prin urmare, această soluție se impunea în cauza disciplinară concretă cu atît mai mult, cu cît partea vătămată are studii juridice superioare și o bogată experiență de aplicare a legislației, inclusiv privind apărarea drepturilor subiective civile.
32. Consideră că, la adoptarea Legii 86, au fost admise abateri de la regulile de tehnică legislativă. Astfel, erorile de tehnică legislativă și contradicția reglementării contestate cu normele de natură constituțională, cuprinse în Legea 780 din 2001, sunt prin sine însuși, sau în combinație cu celelalte considerente expuse mai sus, suficiente pentru a recunoaște neconstituționale prevederile art. 211 din Legea nr. 113.
33. Prin urmare consideră necesar de a fi suspus controlului sintagmele din alin.1 art.21¹ din Legea nr.113.
34. Astfel, solicită ca să fie supuse unui control de constituționalitate următoarele sintagme din alin.(1) art.21¹ din Legea nr.113,
- *un an de la data cînd săvîrșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută;*
 - *cînd săvîrșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută;*
 - *doi ani de la săvîrșirea acesteia.*
35. Consideră că, termenele sunt nejustificat de lungi, iar sintagmele din alin.(2) art.21¹ din Legea nr.113, este necesar de supus controlului.
36. De asemenea solicită să fie supuse unui control de constituționalitate următoarele sintagme din alin.(2), art.21¹ din Legea nr.113: -*un an de la data devenirii irevocabile a hotărîrii instanței judecătorești naționale sau internaționale;* - *un an de la data devenirii irevocabile a hotărîrii instanței judecătorești naționale sau internaționale.*
37. Menționează că, termenele instituite pentru stabilirea sancțiunii disciplinare sunt justificate parțial de necesitatea documentării detaliate a împrejurărilor cauzei disciplinare.
38. În situația unei proceduri judiciare, preexistente față de procedura disciplinară, necesitatea documentării nu mai este relevantă, or, procedura judiciară are drept scop elucidarea multiaspectuală, obiectivă, deplină și nepărtinitoare a împrejurărilor de fapt.
39. Consideră că o procedură judiciară, prin natura sa, precum și prin constatările cuprinse atît în motivare cît și în dispozitiv simplifică extraordinar lucrul organului disciplinar.

40. Atrage atenția că, foarte multe aspecte (dacă nu toate) ale cauzei pretins a fi abatere disciplinară sunt deja clarificate și le este acordată o calificare juridică. Prin urmare consideră că, nu mai este necesar ca organul disciplinar să colecteze probe și să facă cercetări. Iar prelungirea termenului de sancționare disciplinară, peste termenul de 1 an sau 2 ani, care stabilește o limită, conform alin.(1), constituie o ingerință majoră în principiul securității raporturilor juridice și o negare a considerentelor expuse mai sus.
41. Astfel, la data deciziei instanței naționale sau intenționale, toate împrejurările de fapt sunt stabilite. Totodată menționează că, în cauza disciplinară concretă (a se vedea referința) CNEJ a făcut trimitere la hotărâre, ca având autoritate de lucru judecat, fără a examina fondul faptei comise de executorul judecătoresc. Pe cale de consecință, consideră că, termenul de un an de la data devenirii irevocabile a hotărârii judecătorești stabilește în seama executorului judecătoresc o sarcină disproporționată și nerezonabilă.
42. Aici mai atrage atenția că, noua reglementare substituie și noțiunea de hotărâre definitivă cu noțiunea de hotărâre irevocabilă, în Codul Contravențional se folosesc ambele noțiuni, dar nu este expres stabilită diferența între acestea. Totuși substituirea noțiunii de hotărâre definitivă cu noțiunea de hotărâre irevocabilă este și aceasta o restrângere a drepturilor individuale, așa cum prelungeste prin sine însuși termenul de nesiguranță în care se află subiectul procedurii disciplinare.
43. Prin urmare consideră că, sintagmele din alin.(3) art.21¹ din Legea nr.113, este necesar de supus controlului, „*curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă pentru perioada aflării executorului judecătoresc în concediul...*” și totodată nu considerăm că trebuie supus controlului de constituționalitate sintagma, „*Curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă pentru perioada aflării executorului judecătoresc în concediul de odihnă anual, concediul medical, concediul pentru îngrijirea copilului sau pe durata procedurii penale. Termenul continuă să curgă după încetarea împrejurărilor care au determinat suspendarea termenului*”. Or, procedura penală cuprinde garanții clare împotriva arbitrarului.
44. Mai mult ca atât, consideră că expunerea organului disciplinar, anterior ca organul de urmărire penală să stabilească multiaspectual, obiectiv și nepărtinitor împrejurările cauzei ar fi de natură să fie considerată o anteexpunere asupra fondului cauzei penale, ceea ce este inadmisibil.
45. Astfel Reclamantului i se prezintă ca nejustificată prelungirea termenelor de sancționare disciplinară pe durata concediului, fără specificarea dacă concediul a avut loc în ultimele 30/60/180 zile sau indiferent de perioada în care a apărut temeiul de suspendare a termenului.
46. La fel, menționează că, fapta disciplinară imputată propriu zis a avut loc la data de 10 ianuarie 2013. Acest fapt este constatat cert, expres și neechivoc prin hotărârea contravențională (pagina 3 al. 6 din hotărâre).
47. Totodată, invocă că, Colegiul Disciplinar a sancționat pe executorul judecătoresc anume pentru această faptă - nu pentru oricare alta (conex, i s-a imputat executorului judecătoresc, în procedura contravențională neîndeplinirea cerințelor CNPDCP).
48. Astfel, care sunt considerentele care permit Colegiului Disciplinar la data de 07 aprilie 2017 să aplice o sancțiune disciplinară pentru o faptă comisa la 10 ianuarie 2013, menționează că în decizie nu este specificat.
49. Consideră că reglementarea contestată este neconstituțională, anume prin omisiunea reglementării unui termen absolut de perimare. Menționează că, ideea unui asemenea termen este clar stabilită în reglementarea art. 60 Cod Penal, care reglementează instituția prescripției răspunderii penale.
50. Menționează că, posibilitatea, chiar și teoretică, ca un executor judecătoresc să fie supus răspunderii disciplinare, pentru o faptă pentru care este depășit termenul de prescripție chiar și în eventualitatea unei răspunderi penale, credem că reglementarea legală nu asigură un just echilibru între drepturile și interesele părților implicate în procedura disciplinară.
51. La fel, în viziunea Reclamantului posibilitatea deschisă de formulările art.21¹ din Legea 113, care permit aplicarea unei sancțiuni disciplinare, pentru o faptă petrecută cu mai mult de 4 ani în urmă, nu întrunesc cerințele de calitate a Legii, inerent necesare unei reglementări de felul celei puse în

- discuție; nu corespunde naturii instituției răspunderii disciplinare, care este o formă mai ușoară a răspunderii decât răspunderea penală; nu corespund prevederilor constituționale incidente în pricină.
52. Subliniază că, lipsa unui termen de primare clar stabilit pune pe subiectul procedurii disciplinare într-o situație de incertitudine juridică perpetuă, situația care contravine principiului siguranței raporturilor juridice, principiu care face parte din corpul principiilor juridice naționale și internaționale general recunoscute.
 53. Mai mult, menționează că, incertitudinea vizată afectează drepturile constituționale protejate de o manieră excesivă și nerezonabilă.
 54. În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului, a susținut cererea și a solicitat admiterea acesteia, reiterându-și argumentele expuse în scris.
 55. Pîrîtul, fiind citat, nu s-a prezentat. În temeiul art.24(2) Legea contenciosului administrativ, art.art.102 alin.(4¹), 206(5) CPC, instanța judecătorească a dispus continuarea examinării cauzei, în lipsa pîrîtului.
 56. Examinând cererea reclamantului, audiind explicațiile reprezentantului reclamantului, studiind materialele dosarului, instanța judecătorească, consideră că cererea este pasibilă de admis, din următoarele considerente.
 57. Articolul 12¹ CPC, Avizele consultative ale Plenului Curții Supreme de Justiție, prevede, (1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție. (3) Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă.
 58. Examinând cererea reclamantului în coraport cu circumstanțe cauzei, instanța de judecată reținînd că, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse în art.135 alin.(1) lit.a) din Constituția RM; excepția este ridicată de către una din părți -- reclamantul Iacob Miron; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărîre anterioară a Curții, avînd ca obiect prevederile contestate, consideră că cererea este pasibilă de admis.
 59. În baza celor expuse și conform prevederilor art.art.12¹, 269-270 CPC, instanța de judecată,

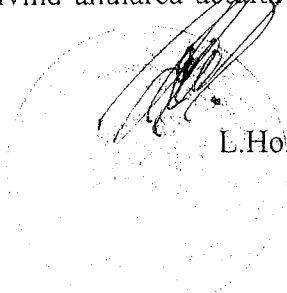
d i s p u n e:

Cererea reclamantului Iacob Miron, se admite.

Se transmite Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art.21¹ din Legea nr.113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești, precum și a art.24 alin.(5) din Legea nr.113, în redacția de pînă la modificare, ridicată de reclamantul Iacob Miron, în cadrul examinării cauzei civile, la acțiunea reclamantului Iacob Miron împotriva Colegiului Disciplinar de pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești privind anularea actului de sancționare disciplinară.

Procedura de examinare a pricinii se suspendă.

Judecătorul

L.Holevițcaia

dnei Ludmila Holveițaia, judecător
Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani
or. Chișinău, str. Kiev 3, MD 2068
12-3-35290-19052017

Reclamant: Iacob Miron, executor judecătoresc
str. Alba Iulia 190/1, of. 40, MD 2071, or. Chișinău
reprezentant: Alexandru Savva, Avocat

Pîrît: Colegiul Disciplinar de pe lângă UNEJ
str. Kiev 3a, MD 2068, Chișinău

INFERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
23 41913 08 20 17

*Cerere privind ridicarea
excepției de neconstituționalitate*

Pe rolul Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani se află pricina în ordinea contenciosului administrativ, la cererea executorului judecătoresc Iacob Miron către Colegiul Disciplinar al Executorilor Judecătorești de pe lângă UNEJ.

Acțiunea urmează a fi examinată prin prisma Legii privind executorii judecătorești, nr. 113 din 17.06.2010, publicată în Monitorul Oficial nr.126-128/406 din 23.07.2010 (în continuare *Legea nr. 113*).

Obiectul acțiunii este contestarea deciziei Colegiului Disciplinar din 07 aprilie 2017, luate în privința executorului judecătoresc Iacob Miron, prin care acesta a fost sancționat pentru accesarea datelor cu caracter personal ale cet. Dulghieru Dorin (la momentul respectiv – președintele Judecătoria Buiucani).

Conform art. 12/1 CPC:

Articolul 12¹. Ridicarea excepției de neconstituționalitate

(1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

(3) Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă.

În pricină considerăm că este necesar de sesizat Curtea Constituțională, pentru a supune controlului constituționalității art. 21¹ din Legea privind executorii judecătorești, precum și reglementările conexe, din considerentele după cum urmează:

Considerente preliminare.

În data de 10 mai 2017 pe pagina web a UNEJ a fost publicată decizia Colegiului Disciplinar de pe lângă UNEJ, în privința executorului judecătoresc Iacob Miron, asupra cazului în privința căruia Colegiul Disciplinar a fost sesizat de Ministerului Justiției, sesizare depusă în temeiul adresării Centrului Național pentru Protecția Datelor cu

*copie corespunzătoare organului de lucru
judecatorilor G. Holveițaia*

Caracter Personal, nr.02-06/370 din 24.03.2016, prin care a fost solicitată atragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc Iacob Miron, licența nr.010.

Prin decizia menționată Colegiul Disciplinar al UNEJ a dispus:

Se constată abaterea disciplinară prevăzută la art.21 alin. (2) lit. b1) din Legea nr.113/2010 privind executorii judecătorești.

Se aplică sancțiunea stabilită de art.24 alin. (1), lit. c) din Legea nr.113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești și anume aplicarea unei amenzi în mărime de 200 u.c.

Se sesizează Consiliul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești în vederea examinării informației prezentate Colegiului disciplinar prin prisma respectării Codului deontologic al executorului judecătoresc.

Prezenta decizie poate fi contestată în termen de 30 de zile de la data comunicării în Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani).

În procedura disciplinară executorul judecătoresc a ridicat excepția tardivității, considerăm că este depășit termenul pentru aplicarea sancțiunii disciplinare stabilit de cadrul legal relevant.

Obiecția executorului judecătoresc a fost respinsă.

Art. 21¹ a Legii nr. 113 a fost expus în redacție nouă, prin Legea nr. 86 din 28.04.2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești¹, (în continuare – Legea 86):

Conform p.19. din Legea 86:

19. Legea se completează cu articolul 21¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 21¹. Termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc

(1) Executorul judecătoresc poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de un an de la data când săvârșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută, dar nu mai târziu de doi ani de la săvârșirea acesteia.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), în cazul în care dintr-o hotărîre a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârșirea unei abateri disciplinare de către executorul judecătoresc, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de un an de la data devenirii irevocabile a hotărîrii instanței judecătorești naționale sau internaționale.

(3) Curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă pentru perioada aflării executorului judecătoresc în concediul de odihnă anual, concediul medical, concediul pentru îngrijirea copilului sau pe durata procedurii penale. Termenul continuă să curgă după încetarea împrejurărilor care au determinat suspendarea termenului.”

Reglementările pre citate au înlocuit prevederile art. 24. alin (5) din Lege, care dispunea:

(5) Sancțiunea disciplinară poate fi aplicată cel târziu la 6 luni de la data constatării abaterii disciplinare și cel târziu la un an de la data comiterii ei. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale și nici perioada aflării în concediu de odihnă anual sau în concediu medical. În cazul în care dintr-o hotărîre definitivă a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârșirea unei abateri disciplinare, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de un an de la data devenirii definitive a hotărîrii instanței judecătorești naționale sau internaționale.

1

¹ publicată la 01.07.2016 în Monitorul Oficial Nr. 184-192, art Nr.: 389, Data intrării in vigoare : 01.07.2016

Considerăm că prevederile pre citate, în special art. 21/1 din Legea 113 (după modificare) și art. 24 alin. (5) din Legea 113 în redacția de pînă la modificare sunt reglementări conexe.

Ori reglementările au același obiect – stabilirea termenului înăuntrul căruia poate avea loc atragerea executorului judecătoresc la răspundere disciplinară.

Înlocuirea vechii reglementări – avînd modalitățile 6 luni și 1 an, cu noile reglementări, cu modalitățile 1 an și 2 ani are ca consecință diminuarea considerabilă a drepturilor subiectului răspunderii disciplinare.

Ori de esența sistemului de drept al Republicii Moldova ține instituția prescripției, prin care subiectul se poate apăra de răspundere penală sau contravențională.

Substituirea unei reglementări mai favorabile, cu una mai puțin favorabilă trebuie privită ca o restrîngere a drepturilor individuale.

Conform art. 1 alin 3 din Constituție:

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

În conformitate cu prevederile art. 54 din Constituție:

Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului².

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie **proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.**

Considerăm că prin modificarea Legii 113 au fost suprimate drepturile ce reies din art. 26 din Constituție (dreptul la apărare), art. 43 din Constituție (dreptul la muncă), art. 46 din Constituție (dreptul la proprietate), precum și au fost ignorate cerințele art. 1, 9 și 54 din Constituție.

De asemenea textul legal aduce atingere dreptului subiectiv de a nu fi supus sancțiunii disciplinare după o perioadă de timp semnificativă de așa o natură încît desființează dreptul subiectiv pînă la negarea aproape deplină a dreptului.

De asemenea reglementarea nouă (instituită prin Lega 86), ni se prezintă a fi incompatibilă cu art. 9 din Constituție, care dispune:

Articolul 9 Principiile fundamentale privind proprietatea

(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

2

menționarea separată a noțiunilor de om și de cetățean, în textul constituțional, trebuie privită în viziunea Reclamantului larg, implicînd o interpretare extensivă și anume ca protejînd normativ existența omului ca ființă biologică și a drepturile cetățeanului – ca ființă juridică. Printr-o asemenea interpretare trebuie privit ca inclus în noțiunea de cetățean și executorul judecătoresc, ori condiția deținerii cetățeniei este imperativ necesară accederii în profesia de executor judecătoresc. Astfel afectările drepturilor subiective, care constituie obiect al acțiunii și al prezentei plîngerii trebuie privită ca o atentare inadmisibilă la drepturile executorului judecătoresc, ca cetățean (subiect juridic aflat sub protecția statului).

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

1. Licența.

Dreptul executorului judecătoresc de a desfășura activitate profesională este confirmat prin licența profesională. Licența executorului judecătoresc trebuie privită ca o formă a proprietății. Într-o bogată jurisprudență Curtea Europeană a statuat că afectarea drepturilor ce reies din deținerea licenței, retragerea licenței, încalcă garanțiile stabilite de Prorotolul I la Convenție. Ori la caz Colegiul Disciplinar dispune a sesiza Consiliul UNEJ, pentru a se examina informația prin prisma respectării Codului deontologic.

Concluzia de nerespectare a Codului deontologic poate atrage retragerea licenței și prin consecință, afectarea drepturilor ocrotite de Convenția Europeană și legislația națională.

2. Inițiativa.

În activitatea lor executorii judecătorești trebuie să manifeste inițiativă și să caute căi pentru a aduce la îndeplinire drepturile creditorilor procedurii de executare.

În această activitate executorii judecătorești aduc la îndeplinire un interes de natură publică. Curtea Europeană a statuat de mai multe ori că un proces civil neurmat de o executare efectivă constituie doar o simulare a justiției.

Pe din altă parte legea procesuală, fiind de strictă interpretare nu permite măsuri și acțiuni neprevăzute de textul de lege.

În căutarea acestor căi legitime executorul judecătoresc este nevoit în permanență să întreprindă acțiuni care nu au fost expres prevăzute de legiuitor, căutînd un just echilibru, în fiecare procedură, între drepturile și obligațiile participanților la procedura de executare.

Conform art. 8 lit. a) din legea 113:

Executorul judecătoresc este obligat:

a) să aibă un rol activ pe parcursul întregului proces de executare, depunînd efort pentru realizarea prin mijloace legale a obligației prevăzute în documentul executoriu, respectînd drepturile părților în procedura de executare și ale altor persoane interesate.

Rolul activ, în terminologia Legii 113 este o transpunere în domeniul activității profesionale a executorului judecătoresc a dispozițiilor art. 9 din Constituție, ori executorii judecătorești, la situația zile de azi sunt într-o activitate de concurență unul cu altul, activitate care nefiind finanțată de stat trebuie să fie autosuficientă economic.

Executorului judecătoresc, în procedura disciplinară corespunzătoare i se impută, în esență, încălcarea drepturilor cet. Dorin Dulghieru, ca persoană a cărei drepturi sunt ocrotite de legislația privind datele cu caracter personal.

La concret executorul judecătoresc, efectuînd căutări după numele debitorului, printre listele care s-au format ca răspuns la criteriile de căutare, s-a format și informație privind imobilul care aparține cet. Dorin Dulghieru. Vrem să subliniem că informația nemijlocită din registrul electronic nu a fost accesată și investigații asupra persoanei concrete executorul judecătoresc nu a întreprins.

Pedepsirea executorului judecătoresc pentru că a manifestat inițiativă și a căutat date despre debitorii procedurilor de executare, nu corespunde prevederilor legale care îl obligă pe executorul judecătoresc să aibă rol activ în cadrul fiecărei proceduri de executare.

3. Apărățile în proces.

Executorul judecătoresc solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru a valorifica dreptul său la apărare.

Executorul judecătoresc consideră că Colegiul Disciplinar a negat dreptul executorului judecătoresc la apărare.

În contextul exercitării acțiunii mai ținem să menționăm, în strânsă legătură atât cu fondul cauzei, cât și cu soluționarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate:

- apărățile într-un proces pot fi pe fond sau pe procedură;
- legislația RM nu delimitează cu claritate și exactitate rolul instituției prescripției ca fiind o excepție de drept material sau una de drept procesual;
- prelungirea, cu titlu general al termenelor de prescripție formează un dezechilibru și un dezavantaj pentru partea/persoana în sarcina căreia poate surveni răspunderea;
- dezechilibrul astfel format, între drepturile și obligațiile părților la raportul juridic de răspundere disciplinară este unul semnificativ și injust;
- noua reglementare a termenelor, instituită prin Legea 86, face termenul de sancționare disciplinară virtual infinit;
- modalitatea de instituire și durata excesiv de prelungită a termenului de prescripție șterge diferența între Legea disciplinară și Legea penală;
- prin așa o comasare a conceptelor are de suferit tehnica legislativă.

Apărarea pe procedură.

Executorul judecătoresc a ridicat în cadrul examinării chestiunii litigioase de către colegiul disciplinar, excepția tardivității.

Reclamantul reiese din considerentul că instituția prescripției este inerentă oricărui sistem de drept, ea răspunzând unei necesități obiective în disciplinarea juridică a vieții sociale.

Executorul judecătoresc solicită, la examinarea chestiunilor ridicate în prezentul proces să fie luate în vedere următoarele considerente (avute în vedere de Curtea Europeană în cauza Stubbins vs Regatul Unit), cu privire la prescripție:

- în primul rând, prescripția este destinată să evite ofensarea pârților prin pretenții învechite referitoare la incidente care au avut loc cu mult timp în urmă despre care este posibil să nu mai existe probe și despre care este posibil ca martorii, chiar dacă ar fi încă disponibili, să nu își mai aducă aminte cu precizie;
- în al doilea rând, înțelegem că legea privind prescripția extinctivă este menită să încurajeze reclamantii să nu își ignore drepturile, ci să introducă o acțiune de îndată ce au posibilitatea de a face acest lucru în mod rezonabil;
- în al treilea rând, legislația este menită să asigure că o persoană poate simți cu încredere că, după o anumită perioadă, poate considera încheiat un incident care a putut să conducă la o plângere îndreptată împotriva sa;
- însă, deși legea privind prescripția este concepută în principal în beneficiul pârților, ar fi totuși eronat să nu se țină seama de interesele persoanelor vătămate;

- în opinia noastră, un reclamant care a fost privat de dreptul de a cere despăgubiri înainte de a ști de existența dreptului respectiv va simți inevitabil că a suferit o nedreptate.

După cum observăm primele 3 argumente sunt în favoarea termenului de prescripție, iar ultimele 2 împotriva termenelor respective.

Totuși vrem să observăm că ultimele două argumente se înlătură în practica instanțelor și organelor competente prin constatarea încălcării, dar înlăturarea sancțiunii, prin efectul aplicării termenului de prescripție.

O asemenea soluție este una care asigură un just echilibru, neafectând dreptul persoanei vătămate la despăgubiri, dar respectând și dreptul executorului judecătoresc de a nu fi pedepsit peste o perioadă de timp nerezonabilă.

Subliniem că aceasta a fost soluția dată cauzei contravenționale de instanța de judecată.

Ori nu există împrejurări care ar fi justificat o altă soluție în procedura disciplinară.

Această soluție se impunea în cauza disciplinară concretă cu atât mai mult, cu cât partea vătămată are studii juridice superioare și o bogată experiență de aplicare a legislației, inclusiv privind apărarea drepturilor subiective civile.

Analiza comparativă cu alte ramuri de drept.

Neconstituționalitatea reglementărilor contestate este evidentă și prin analiza comparativă cu reglementările din alte ramuri de drept.

Comparația cu reglementările stabilite de Codul Civil.

Pentru analiza prevederilor alin. 3 din art. 21¹ din Legea nr. 113, considerăm că sunt relevante prevederile art. 274 Cod civil. Norma citată dispune:

(1) Curgerea termenului de prescripție extinctivă se suspendă dacă:

- a) înaintarea acțiunii este imposibilă din motive de forță majoră;
- b) executarea obligațiilor este amânată (moratoriu);
- c) creditorul sau debitorul face parte din rîndul forțelor armate puse pe picior de război;
- d) creditorul este incapabil sau este limitat în capacitatea de exercițiu și nu are un reprezentant legal, cu excepția cazurilor în care creditorul are capacitate de exercițiu procesuală;
- e) este suspendat actul normativ care reglementează raportul juridic litigios;
- f) activitatea autorităților judecătorești de a căror competență ține soluționarea litigiului dintre părți este suspendată;
- g) se desfășoară un proces de mediere în condițiile Legii cu privire la mediere.

(2) Cursul prescripției extinctive se suspendă doar dacă temeiurile de suspendare au apărut sau au continuat în ultimele 6 luni ale termenului de prescripție extinctivă, iar dacă acest termen este de 6 luni sau mai scurt, înăuntrul lui.

(3) Curgerea termenului de prescripție extinctivă continuă de la data încetării împrejurărilor care servesc drept temei pentru suspendarea cursului prescripției extinctive și termenul scurs în perioada în care cursul prescripției extinctive este suspendat nu se include în termenul de prescripție extinctivă. Termenul rămas se prelungeste pînă la 6 luni, iar dacă termenul de prescripție extinctivă este mai scurt de 6 luni, pînă la durata lui.

Dreptul comun în materia termenelor stabilit de art. 279 Cod civil, nu formează termene virtual infinite. Pentru a se asigura un just echilibru între drepturile și interesele

părților, Codul Civil reglementează instituția repunerii în termen. Reglementarea citată stabilește:

- (1) În cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărât.
- (2) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Astfel doar în împrejurări excepționale subiectul activ poate fi repus în termen, dar în cadrul unui termen de 30 zile care este de 36 ori mai scurt față de termenul general (3 ani)³.

Reglementările de drept civil sunt relevante prin faptul că instituie dreptul comun în materie de termene.

Aceste prevederi mai sunt relevante în situația în care se va trata termenul de răspundere disciplinară ca o modalitate a termenelor civile.

Mai este important că reglementările dreptului civil au un istoric foarte mare și justul echilibru între drepturile și interesele părților opuse la raportul juridic s-au statornicit, prin repetiții îndelungate din cele mai vechi timpuri. Astfel prescripția era cunoscută încă dreptului privat roman și era privită în același mod în care este privită și azi – ca o limitare a termenului înăuntrul căruia o situație juridică dă efectele juridice.

Comparația cu reglementările stabilite de Codul Muncii.

Conform prevederilor art. 209 Codul Muncii:

Articolul 209. Termenele de aplicare a sancțiunilor disciplinare

(1) Sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical.

(2) Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare – după expirarea a 2 ani de la data comiterii. În termenele indicate nu se include durata desfășurării procedurii penale.

Observăm că termenele generale de răspundere disciplinară sunt mai scurte, față de termenul general de prescripție civil.

De asemenea mai este necesar de remarcat că reglementarea comună în materie de răspundere disciplinară stabilește cu claritate termene de perimare, după care salariatul nu mai poate fi sancționat disciplinar.

Acest termen de perimare este fixat strict, expres, și explicit la 2 ani din data comiterii faptei și nu este susceptibil e nici o prelungire.

Comparația cu reglementările stabilite de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Conform prevederilor art. 59 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Legea nr. 158 din 2008):

(1) Sancțiunea disciplinară se aplică de către persoana/organul care are competența legală de numire în funcție.

(2) Sancțiunile disciplinare se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data săvârșirii

3 Calculul matematic: 30 zile = 1 lună, 3 ani = 36 luni, 36 luni : 1 lună = 36.

abaterii, cu excepția sancțiunii disciplinare pentru încălcarea legislației cu privire la declararea averii și intereselor personale, la soluționarea conflictelor de interes și la regimul juridic al incompatibilităților și restricțiilor, care se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data rămînerii definitive a actului prin care se constată săvârșirea abaterii disciplinare.

(3) Sancțiunea disciplinară, cu excepția celei specificate la art. 58 lit. a), nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii.

(3¹) Curgerea termenelor specificate la alin. (2) și (3) se suspendă pe perioada aflării funcționarului în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, precum și pe perioada suspendării raporturilor de serviciu în legătură cu boala sau trauma.

(4) Din comisia de disciplină face parte în mod obligatoriu un reprezentant al organizației sindicale reprezentative sau, în cazul în care sindicatul nu este reprezentativ sau funcționarii publici nu sînt organizați în sindicat, un reprezentant desemnat prin votul majorității funcționarilor publici pentru care este organizată comisia de disciplină.

(5) În cazul în care fapta funcționarului public conține componentele unei abateri disciplinare și ale unei infracțiuni, procedura cercetării de către comisia de disciplină, precum și curgerea termenelor specificate la alin. (2) și (3), se suspendă pînă la dispunerea neînceperii urmăririi penale, scoaterii de sub urmărire penală ori încetării urmăririi penale sau pînă la data la care instanța de judecată dispune achitarea sau încetarea procesului penal.

(6) Comisia de disciplină este obligată să ceară funcționarului public o explicație scrisă privind fapta comisă.

(7) După cercetarea prealabilă, comisia de disciplină propune autorității publice respective sancțiunea aplicabilă funcționarului public vinovat.

(8) Actul administrativ cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare se aduce la cunoștința funcționarului public în termen de 5 zile de la emitere, sub semnătură.

(9) Refuzul funcționarului public de a se prezenta la audiere, de a-și prezenta argumentele, precum și refuzul funcționarului public de a semna actul administrativ cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare se consemnează într-un proces-verbal.

(10) La individualizarea sancțiunii disciplinare se va ține seama de cauzele și gravitatea abaterii disciplinare, de circumstanțele în care aceasta a fost săvârșită, de comportamentul funcționarului public în timpul serviciului, precum și de existența altor sancțiuni disciplinare al căror termen nu a expirat.

(11) Modul de constituire, organizare și funcționare, componența, atribuțiile, modul de sesizare și procedura de muncă a comisiilor de disciplină se aprobă de Guvern.

După cum observăm reglementarea comună în materie de răspundere disciplinară administrativă instituie reglementări echilibrate, stabilind termene și condiții certe pentru aplicarea răspunderii disciplinare.

În viziunea noastră nu corespunde cerințelor de calitate a Legii și nici principiului respectării drepturilor omului și cetățeanului lipsa unor garanții corespondente și instituirea unor reglementări dezechilibrate, așa cum este explicat în prezenta cerere.

Comparația cu reglementările stabilite de Codul Penal.

Conform art. 60 Cod Penal:

(1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene:

- a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare;
- b) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave;
- c) 15 ani de la săvârșirea unei infracțiuni grave;
- d) 20 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave;
- e) 25 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni excepțional de grave.

(2) Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

- (3) În cazul săvârșirii de către persoană a unei noi infracțiuni, prescripția se calculează pentru fiecare infracțiune separat.
- (4) Prescripția se va întrerupe dacă, pînă la expirarea termenelor prevăzute la alin. (1), persoana va săvîrși o infracțiune pentru care, conform prezentului cod, poate fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani. Calcularea prescripției în acest caz începe din momentul săvîrșirii unei infracțiuni noi.
- (5) Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvîrșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. **Însă persoana nu poate fi trasă la răspundere penală dacă de la data săvîrșirii infracțiunii au trecut 25 de ani și prescripția nu a fost întreruptă prin săvîrșirea unei noi infracțiuni.**
- (6) Aplicarea prescripției față de persoana care a săvîrșit o infracțiune excepțional de gravă se decide de către instanța de judecată. Dacă instanța nu va găsi posibilă aplicarea prescripției și liberarea de răspundere penală, detențiunea pe viață se va înlocui cu închisoare pe 30 de ani.
- (7) Termenele prescripției de tragere la răspundere penală se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvîrșirii infracțiunii erau minori.
- (8) Prescripția nu se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni de război, infracțiuni de tortură, tratament inuman sau degradant sau alte infracțiuni prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, indiferent de dată la care au fost săvîrșite.

Observăm că termenul de 2 ani stabilit de lege pentru sancționarea infracțiunilor ușoare este echivalent cu termenul limită de aplicare a sancțiunii disciplinare executorilor judecătorești.

Ori în mod cert abaterea disciplinară nu este suficient de gravă pentru fi considerată infracțiune. Observăm că cele mai grave încălcări de lege sunt determinate ca infracțiuni, eventual contravenții și sancționate ca atare.

De asemenea solicităm să fie observat că termenul pentru răspundere penală curge obiectiv din data comiterii faptei, nefiind condiționat de cunoașterea sau necunoașterea comiterii infracțiunii.

Mai mult, reglementarea legală instituie un termen final de perimare de 25 de ani, după care sancțiunea penală nu este posibilă în general.

Gravitatea abaterii disciplinare.

Tradițional în sistemul de drept al Republicii Moldova ilicitul de drept public se împarte în:

- fapte disciplinare;
- contravenții (administrative); și
- infracțiuni.

Între aceste fapte există un raport direct determinat de gravitatea abaterii.

Cele mai grave abateri se consideră infracțiuni, iar cele mai puțin grave – fapte disciplinare.

Corespunzător se reglementează și sancțiunile (mai grave pentru infracțiuni) și termenele de prescripție (mai scurte pentru abateri disciplinare).

Totuși, după cum constatăm, prin Legea 86, a fost prelungit de 2 ori termenul de răspundere disciplinară, fiind adus practic pînă la termenul de prescripție pentru răspundere penală pentru infracțiuni ușoare.

Mai constatăm că dacă termenele de prescripție penală curg mai mult sau mai puțin obiectiv (în afara controlului părții), apoi termenul de răspundere disciplinară este susceptibil de multiple prelungiri, în special în caz de:

- pronunțare a unei hotărîri a unei instanțe naționale;

- pronunțare a unei hotărâri a unei instanțe internaționale;
- concediul de odihnă anual;
- concediul medical;
- concediul pentru îngrijirea copilului;
- **pe durata procedurii penale.**

Considerăm că prin reglementarea unor multiple temeiuri pentru depășirea termenului general, se formează o incertitudine juridică pe o perioadă practic nedefinită de timp.

De asemenea nu este justificată suspendarea termenului de prescripție pe durata concediilor enumerate, dacă aceste concedii au avut loc la începutul termenului.

Admitem că pentru a se eschiva de la răspundere disciplinară, la expirarea termenului, subiectul răspunderii disciplinare ar putea să plece în concediu, în ultimele zile.

Totuși nu vedem cum survenirea aceluiași evenimente la începutul termenului de prescripție este de natură să afecteze procedura disciplinară (a se vedea prin comparație reglementarea art. 274 alin. 2 Cod Civil).

Nediferențierea momentului de survenire a temeiului de suspendare a termenului de prescripție a fost în cauza disciplinară concretă sursă de arbitrar.

Ori Colegiul Disciplinar a făcut o trimitere generală și abstractă la faptul că în perioada respectivă executorul judecătoresc s-a aflat în concediu, respectiv sancțiunea este aplicată în termen.

Comparația cu reglementările stabilite de Codul Contravențional.

Termenul de prescripție pentru răspunderea contravențională, conform art. 30 alin. (2) Cod Contravențional:

(2) Termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an.

Considerentele expuse supra sunt valabile și în aspectul comparației cu regimul prescripției în ramura de drept penal, ori conform practicii CtEDO, contravențiile pot fi analizate în același mod ca și infracțiunile (cauza Ziliberberg vs. Rep. Moldova⁴).

Mai mult – termenul de un an nu este susceptibil de prelungire și/sau de suspendare, fiind practic mai scurt ca termenul pentru răspundere disciplinară.

Securitatea raporturilor juridice.

Termenele de prescripție sunt menite să consolideze raporturile juridice, excluzând cercetarea unor împrejurări care au avut loc într-un trecut depărtat.

Principiul siguranței juridice cere ca să nu fie posibilă reanimarea unor situații perimate în timp.

Stabilirea unor termene de prescripție exagerat de mari, precum și posibilitatea prelungirii acestor termene afectează principiul securității raporturilor juridice.

Proportionalitatea.

Principiul proporționalității este transcendent legislației Republicii Moldova. Principiul se regăsește atât în Constituție (alin. (4), art. 54) cât și derivă din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Principiul a fost bine stabilit în practica Curții Europene a Drepturilor Omului, fiind un ultim instrument, prin prisma căruia se analizează dacă ingerințele în drepturile și libertățile individuale corespund standardului de protecție acordat de Convenție.

În viziunea autorului sesizării, la modificarea reglementării și practic dublarea termenelor de procedură, a fost încălcat principiul proporționalității, așa cum acest principiu a fost consacrat în jurisprudența Curții Constituționale, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Practică judiciară internă relevantă.

După cum a observat Curtea Supremă de Justiție în decizia nr.2re-371/10 la 07 octombrie 2010:

În acest context, Colegiul economic reiterează considerentele CEDO potrivit cărora, termenele impuse asupra prezentării cererilor sînt acceptabile în interesul bunei administrări a justiției, urmărind scopurile legitime de a împiedica apariția unor învinuiri și nedreptăți perimate pe seama pîrîților, confrunțați cu dificultăți evidente în ceea ce privește contestarea unor reclamații legate de evenimente îndepărtate în timp și de a promova faptul juridic cert (cauza Stubbings și alții contra Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

Astfel termenele care limitează în timp efectele juridice ale unui situații au și o justificare politico-juridică, fiind necesare într-un sistem de drept dezvoltat.

Greșelile de tehnică legislativă.

Conform prevederilor relevante din Legea privind actele legislative⁵, nr. 780 din 27.12.2001:

Art. 3

- (1) Actul legislativ are un caracter statal, coercitiv, general și impersonal.
- (2) **Actul legislativ trebuie să respecte condițiile legalității, accesibilității, preciziei și, o dată intrat în vigoare, este executoriu și opozabil tuturor subiecților de drept.**

Art. 4

- (1) **Actul legislativ trebuie să corespundă prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, inclusiv legislației comunitare.**

[Art.4 al.(1) modificat prin LP168-XVI din 15.06.06, MO112-115/21.07.06 art.521]

- (2) **Actul legislativ trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației.**

- (3) **La elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ se respectă principiile:**

- a) **oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente;**
- b) **consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice;**
- c) **transparenței, publicității și accesibilității.**

Art. 5

- (1) **Apărarea drepturilor, libertăților, intereselor legitime ale cetățenilor, egalitatea și echitatea socială, precum și compatibilitatea cu legislația comunitară constituie o condiție obligatorie a oricărui act legislativ.**

[Art.5 al.(1) modificat prin LP168-XVI din 15.06.06, MO112-115/21.07.06 art.521]

- (2) **Actul legislativ trebuie să corespundă următoarelor condiții:**

- a) **să fie în concordanță cu principiile de bază ale legiferării, prevăzute la art.4;**
- b) **să fie întocmit conform tehnicii legislative și normelor limbii literare;**
- c) **să fie adoptat de autoritatea legislativă.**

5

¹ Publicat: 14.03.2002 în Monitorul Oficial Nr. 36-38 art. nr : 210 Data intrării în vigoare: 14.06.2002.

74

Considerăm că la adoptarea Legii 86, au fost admise abateri de la regulile de tehnică legislativă enunțate supra.

Opinăm că erorile de tehnică legislativă și contradicția reglementării contestate cu normele de natură constituțională, cuprinse în Legea 780 din 2001, sunt prin sine însuși, sau în combinație cu celelalte considerente expuse mai sus, suficiente pentru a recunoaște neconstituționale prevederile art. 21¹ din Legea nr. 113.

Sintagmele din alin. 1 art. 21¹ din Legea nr. 113, necesar de supus controlului.

Solicităm ca să fie supuse unui control de constituționalitate următoarele sintagme din alin. 1 art. 21¹ din Legea nr. 113:

- **un an de la data când săvârșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută;**
- **când săvârșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută;**
- **doi ani de la săvârșirea acesteia.**

Considerăm că termenele sunt nejustificat de lungi, prin prisma argumentației enunțate în prezentul demers.

Sintagmele din alin. 2 art. 21¹ din Legea nr. 113, necesar de supus controlului.

De asemenea solicităm să fie supuse unui control de constituționalitate următoarele sintagme din alin. 2, art. 21¹ din Legea nr. 113:

- **un an de la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței judecătorești naționale sau internaționale;**
- **un an de la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței judecătorești naționale sau internaționale.**

Termenele instituite pentru stabilirea sancțiunii disciplinare sunt justificate parțial de necesitatea documentării detaliate a împrejurărilor cauzei disciplinare.

În situația unei proceduri judiciare, preexistente față de procedura disciplinară, necesitatea documentării nu mai este relevantă, ori procedura judiciară are drept scop elucidarea multiaspectuală, obiectivă, deplină și nepărtinitoare a împrejurărilor de fapt.

Considerăm că o procedură judiciară, prin natura sa, precum și prin constatările cuprinse atât în motivare cât și în dispozitiv simplifică extraordinar lucrul organului disciplinar.

Foarte multe aspecte (dacă nu toate) ale cauzei pretins a fi abatere disciplinară sunt deja clarificate și le este acordată o calificare juridică.

Nu mai este necesar ca organul disciplinar să colecteze probe și să facă cercetări.

Prelungirea termenului de sancționare disciplinară, peste termenul de 1 an sau 2 ani, care stabilește o limită, conform alin. 1, constituie o ingerință majoră în principiul securității raporturilor juridice și o negare a considerentelor expuse mai sus.

Astfel la data deciziei instanței naționale sau internaționale, toate împrejurările de fapt sunt stabilite.

În cauza disciplinară concretă (a se vedea referința) CDEJ a făcut trimitere la hotărâre, ca avînd autoritate de lucru judecat, fără a examina fondul faptei comise de executorul judecătoresc.

Pe cale de consecință termenul de **un an de la data devenirii irevocabile a hotărârii judecătorești** stabilește în seama executorului judecătoresc o sarcină disproporționată și nerezonabilă.

Aici am mai observa că noua reglementare substituie și noțiunea de hotărâre definitivă cu noțiunea de hotărâre irevocabilă. În Codul Contravențional se folosesc ambele noțiuni dar nu este expres stabilită diferența între acestea. Totuși substituirea noțiunii de hotărâre definitivă cu noțiunea de hotărâre irevocabilă este și aceasta o restrângere a drepturilor individuale, așa cum prelungește prin sine însuși termenul de nesiguranță în care se află subiectul procedurii disciplinare.

Sintagmele din alin. 3 art. 21¹ din Legea nr. 113, necesar de supus controlului.

- *curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă pentru perioada aflării executorului judecătoresc în concediul ...;*

Nu considerăm că trebuie supus controlului de constituționalitate sintagma

(3) Curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă pentru perioada aflării executorului judecătoresc în concediul de odihnă anual, concediul medical, concediul pentru îngrijirea copilului sau pe durata procedurii penale. Termenul continuă să curgă după încetarea împrejurărilor care au determinat suspendarea termenului.

Ori procedura penală cuprinde garanții clare împotriva arbitrariului.

Mai mult – expunerea organului disciplinar, anterior ca organul de urmărire penală să stabilească multiaspectual, obiectiv și nepărtinitor împrejurările cauzei ar fi de natură să fie considerată o anteexpunere asupra fondului cauzei penale, ceia ce este inadmisibil.

Astfel Reclamantului i se prezintă ca nejustificată prelungirea termenelor de sancționare disciplinară pe durata concediului, fără specificarea dacă concediul a avut loc în ultimele 30/60/180 zile sau indiferent de perioada în care a apărut temeiul de suspendare a termenului.

Lipsa unui termen de perimare a sancțiunii disciplinare.

Fapta disciplinară imputată propriu zis a avut loc la data de 10 ianuarie 2013.

Acest fapt este constatat cert, expres și neechivoc prin hotărârea contravențională (pagina 3 alineatul 6 din hotărâre).

Colegiul Disciplinar a sancționat pe executorul judecătoresc anume pentru această faptă – nu pentru oricare alta (conex, i s-a imputat executorului judecătoresc, în procedura contravențională neîndeplinirea cerințelor CNPDCP).

Care sunt considerentele care permit Colegiului Disciplinar la data de 07 aprilie 2017 să aplice o sancțiune disciplinară pentru o faptă comisă la 10 ianuarie 2013 – în decizie nu este specificat.

Intervalul de timp de 4 ani și 3 luni nu este suficient pentru Colegiul Disciplinar pentru a constata fapta ca prescrisă.

Considerăm că reglementarea contestată este neconstituțională anume prin omisiunea reglementării unui termen absolut de perimare.

Ori ideea unui asemenea termen este clar stabilită de exemplu în reglementarea art. 60 Cod Penal, care reglementează instituția prescripției răspunderii penale.

Posibilitatea, chiar și teoretică, ca un executor judecătoresc să fie supus răspunderii disciplinare, pentru o faptă pentru care este depășit termenul de prescripție

chiar și în eventualitatea unei răspunderi penale ne face să credem că reglementarea legală nu asigură un just echilibru între drepturile și interesele părților implicate în procedura disciplinară.

În viziunea Reclamantului posibilitatea deschisă de formulările art. 21/1 din Legea 113, care permit aplicarea unei sancțiuni disciplinare, pentru o faptă petrecută cu mai mult de 4 ani în urmă:

- nu întrunesc cerințele de calitate a Legii, inerent necesare unei reglementări de felul celei puse în discuție;
- nu corespund naturii instituției răspunderii disciplinare, care este o formă mai ușoară a răspunderii decât răspunderea penală;
- nu corespund prevederilor constituționale incidente în pricină.

Vrem să subliniem că lipsa unui termen de perimare clar stabilit pune pe subiectul procedurii disciplinare într- situație de incertitudine juridică perpetuă, situația care contravine principiului siguranței raporturilor juridice, principiu care face parte din corpul principiilor juridice naționale și internaționale general recunoscute.

Mai mult incertitudinea vizată afectează drepturile constituționale protejate de o manieră excesivă și nerezonabilă.

Reieșind din cele expuse mai sus, conform art. 6 CEDO, art. 56, 60, 12¹ CPC

SOLICITĂM:

1. admiterea prezentei cereri;
2. sesizarea Curții Constituționale, pentru a se expune asupra constituționalității art. 21¹ din Legea nr. 113 privind executorii judecătorești, precum și a art. 24 alin (5) din Legea nr. 113, în redacția de pînă la modificare.

Reclamant,
executor judecătoresc, Iacob Miron

Reprezentantul reclamantului
Avocat, Alexandru SAVVA,

[Handwritten signature of Iacob Miron]

[Handwritten signature of Alexandru SAVVA]

*copie corespunde. aplica cererea
judecatorilor si polezilor casei*